

Η ζωή των λογοτεχνικών περιοδικών στην έντυπη μορφή τους θα γίνεται ολοένα δυσκολότερη όσο οι νέες τεχνολογίες θα διεισδύουν βαθύτερα στον κοινωνικό ιστό. Από την πλευρά μου, ωστόσο, βρίσκω αυτή την εξέλιξη πολύ θετική για το λογοτεχνικό περιοδικό ως είδος και τείνω να θεωρήσω: (α) την έως τώρα έντυπη μορφή των λογοτεχνικών περιοδικών ως πρωτοϊστορική του είδους, ενώ (β) την αρχόμενη διαδικτυακή ως ωριμότερη φάση τους. Αυτό, διότι η διαδικτυακή μορφή εκπληρώνει σε μεγαλύτερο βαθμό και με συνεπέστερο τρόπο τα ιστορικοκοινωνικά αιτήματα που οδήγησαν κατά το πρώτο μισό του 19ου αιώνα στη γέννηση των πρώτων φιλολογικών περιοδικών στις αγγλοσαξωνικές χώρες, και κυρίως στις αρχές του προηγούμενου αιώνα στην εμφάνιση του λεγόμενου «μικρού Τύπου» ως έντυπη εκδήλωση της καλλιτεχνικής πρωτοπορίας. Τα αιτήματα αυτά θα μπορούσαν να συνοψιστούν εμβληματικά στις αρχές: *αυτονομία, αυτοοργάνωση, αυτοέκφραση σε καλλιτεχνικά υποκείμενα, όπου το δεσπίζον στοιχείο δεν είναι η εμπορικότητα αλλά η καλλιτεχνική έκφραση δια του λόγου.*

Η έντυπη μορφή στους δύο προηγούμενους αιώνες –όπου πρωτεύοντα, ως προς το θέμα μας, ρόλο έπαιξαν η μαζική δημοκρατία και η τεράστια διάδοση του Τύπου– υπήρξε για τον «μικρό Τύπο» το κατάλληλο ιστορικό σχήμα για την εμφάνιση και την, οπωσδήποτε, περιορισμένη (αν και εξαιρετικά προσφιλή στον συγγραφικό κόσμο) διάδοσή τους. Σήμερα με τις νέες τεχνολογίες και το διαδίκτυο δίνεται μια

πρωτοφανής ευκαιρία για την εξέλιξη του είδους: το χαμηλό έως μηδενικό κόστος παραγωγής και ανάγνωσης που εξασφαλίζουν –συνδυασμένο με τον ραγδαία επεκτεινόμενο ηλεκτρονικό αλφαριθμητισμό και την τεράστια διεισδυτικότητα και διαδραστική επικοινωνία προς άλλα ενδιαφερόμενα πρόσωπα– ανοίγουν μια νέα, συναρπαστική, αν και δυσκολοεκτίμητη ακόμη ως προς τις επιπτώσεις της, εποχή. Οι εξελίξεις αυτές υποχρεώνουν τα έντυπα λογοτεχνικά περιοδικά να επαναστοχαστούν δημιουργικά τη θέση τους στη σύγχρονη συγκυρία και –στο βαθμό που η παρουσία του διαδικτυακού λογοτεχνικού τύπου είναι ακόμη χαοτική, αδιαμόρφωτη και δίχως κατασταλαγμένα ποιοτικά κριτήρια– να τονώσουν την ταυτότητά τους υψώνοντας τον πήχυ τόσο στον τομέα της εκδοτικής τους μορφής, όσο και της δημοσιογραφικής δεοντολογίας και ποιοτικής ύλης.

Γιάννης Πατίλης
Εκδότης του έντυπου λογοτεχνικού
περιοδικού *Πλανόδιον*